

УДК [34:378.4.096-057.875](477.83-25)(091)"16"

АРХЕТИП СТУДЕНТА ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ З XVII СТОЛІТТЯ

Володимир Кахнич

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів, Україна, 79000,
e-mail: volodymyr.kakhnych@lnu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0003-1446-8386*

Досліджено особливості підходів до виховання студента юридичного факультету Львівського університету з XVII ст., як приклад для їх вдосконалення у Львівському університеті. Висвітлено архетип студента юридичного факультету Львівського університету та наукові підходи до викладання правознавства. Сформовано правові основи для кращого засвоєння та впровадження нових методик до викладання права з часів римських юристів. Показано внесок у розвиток юридичної освіти львівських правників, тенденції формування традиції викладання права у Львівському університеті. Доведено неодноразово, що розвиток юридичної освіти розпочато з 1661 р. – у Львівському університеті, що засвідчує, яку давню традицію розвитку має університет та юридичний факультет у його структурі. Проаналізовано, що юридична освіта у Львівському університеті сягає витоків 20 січня 1661 р., коли король Речі Посполитої Ян II Казимир видав указ про відкриття у Львові університету, в якому дозволив викладати римське і канонічне право. З'ясовано, що римське право лежить в основі багатьох сучасних галузей права. Обґрунтовано позицію для наслідування з метою якісного покращення викладання юридичної освіти у Львівському університеті з метою її популяризації у світі. Аргументовано сучасні тенденції до розкриття поняття архетипу студента, його виховання і становлення як фахівця.

Ключові слова: юридичний факультет, Львівський університет, студент, архетип, римське право, дослідники, вчені, науковці, Конституція України.

DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/la.2025.80.077>

В умовах тривалого пошуку Україною моделей успішного реформування юридичної професії та правничої освіти не може не привертати до себе увагу поведінка студентів, їхня можливість здобути знання і бути почутим. У Львівському університеті завжди зосереджувалися і зараз зосереджуються на студентів та його рівні усвідомлення того багажу знань, які він здобував навчаючись. Адже за здобутками учнів можна говорити про те, які визначні вчителі їх навчали і допомогли отримати певні визнання. Тут важливо згадати про Карла Юнга – видатного психолога, дослідника несвідомого. Він у 1919 р. увів поняття «архетип», що стало одним із ключових понять його аналітичної психології. Тобто **архетипи** – це моделі поведінки та образи, які були глибоко вкорінені в нашої психіці [4]. Тому поведінка студента юридичного факультету була та залишається важливим етапом для формування правника, адвоката і просто культурної, інтелектуальної особи, що зможе гідно представляти навчальний заклад. Бо дослідження архетипу студента юридичного факультету Львівського університету з XVII ст. є важливим кроком для аналізу попиту серед молоді цього факультету і належного рівня сприйняття студентами тих асів, яких навчають у Львівському університеті на юридичному факультеті.

Один із визначних давньоримських мислителів Марк Тулій Цицерон у своїй праці «Про державу. Про закони. Про природу Богів» писав: «народ – це зібрання багатьох людей, пов'язаних між собою згодою в питаннях права та спільністю інтересів» [13, с. 48]. Фраза про спільний інтерес з праці Цицерона дає нам зрозуміти, що студентів об'єднує мета здобути освіту та бути добрим фахівцем у певній професії. Це є метою студентів усіх галузей знань, зокрема юристів. Адже студент-правник – це велика відповідальність перед людьми, інтереси яких, після закінчення факультету, вже повноцінний юрист представлятиме. Від належної обізнаності, від рівня отриманих знань та належної оцінки ситуації залежатиме доля, а подекуди життя людей. Тому стати юристом, представником цієї професії було та залишається значним досягненням і відповідальним кроком у житті молодого покоління, яке стоїть чи стояло перед вибором формування свого життєвого шляху. Саме погляди Марка Тулія Цицерона були одним із тих кроків формування загального бачення архетипу студена.

Ще один давньоримський юрист Цельс-молодший у своїй праці «On Law and Justice» писав: «Право – це мистецтво надання добра й відповідної справедливості» [16]. Ця праця показує нам розуміння мети права. Адже мета права полягає у добрі та справедливості, така думка є загальнопоширеною у тих суспільствах, що ставлять на першому місці людину. Оскільки право покликане бути справедливим і це є тим, для чого має бути сформований фахівець права: щоб міг захистити від свавілля тих порушників, які не можуть чи не хочуть вчитися і розуміти поняття справедливості та добра. Тому формування правника, юриста у Львівському університеті з 1661 р. було справжнім викликом і водночас кроком, який вивів Львівський університет на шлях визнання та популярності серед молоді і в наш час. Час, коли російська федерація нехтує всіма нормами моралі, добра та справедливості, які зафіксовані в міжнародному та національному праві. Тому сьогодні, як ніколи, підготовка висококваліфікованих фахівців – правників є викликом для викладачів не тільки юристів, а й усіх галузей знань. Адже залежно від якості здобутих знань та розуміння права ми зможемо виховати юриста, який зуміє в правовому полі і не тільки представляти інтереси громадян та держави.

Відомий давньоримський юрист Ульпіан зазначив: «Справедливість – це незмінне і постійне прагнення надавати кожному належне йому право» [3]. Вона дає розуміння інструментального призначення права. Ульпіан також писав, що *justitia* (правда, справедливість) є постійна і неперервна воля відплачувати кожному своє право. З такого загального розуміння правової справедливості він виводив наступні, детальніші приписи права: «жити чесно, не завдавати шкоди іншому, кожному віддавати те, що йому належить». Відповідно до цього і юриспруденцію він визначав, як пізнання божественних і людських справ, знання справедливого і несправедливого [2]. З учення давньоримського юриста Ульпіана ми можемо побачити та сформулювати для себе бачення формування позиції та поглядів, що таке право. Право ще з римських часів і сьогодні має бути побудоване на справедливості. Справедливість не має бути викривлена чи тлумачитися кожним по-своєму, а такою, як писав ще давньоримський юрист Ульпіан та інші юристи того часу. Для нас це є те бачення, як ми маємо навчати та формувати того юриста, який зможе та зуміє знайти аргументи для захисту своїх клієнтів, а сьогодні ще захисту держави від свавілля росії. Тому підхід до навчання та виховання студентів у Львівському університеті був та залишається тим єдиним баченням, що призначене виховувати студентів та засадах справедливості, відкритості і розуміння нових кроків на шляху формування правника, юриста Львівського університету [8, с. 98–100].

Якщо розглядати різновиди, підходи до розуміння архетипу студента Львівського університету, то тут не можна не згадати тих персоналій, які стоять на першому місці формування бачення та розуміння, хто такий юрист. Адже юридичний факультет Львівського університету діє понад триста шістдесят років, за цей час у ньому сформувалися свої наукові погляди, традиції, які переросли як історико-правове явище у звичай. Відповідно, безпосереднім творцем правових звичаїв, які слугують основою правової освіти та науки у Львівському університеті, є його педагогічний персонал та студентство. Саме викладачі та студенти були основними ініціаторами застосування та збереження відповідних правових звичаїв, враховуючи свої соціальні, економічні та правові потреби.

Однією з головних засад було та є сприйняття студентами і викладачами звичаєвого права як результату правотворчої діяльності юридичного факультету, спрямованої на задоволення основних інтересів і юридичного факультету загалом, і кожного викладача чи студента, члена (індивіда) зокрема [7].

Індивід, як ключовий учасник юридичного факультету, був наділений сукупністю прав та обов'язків, потрібних для управління у сфері наукового життя університету, через особисту участь у ньому. Архетипи – вроджені ідеї чи спогади предків, властиві всім людям, що передають певне сприйняття і реакцію на конкретні явища і події [5]. Саме поняття «архетип» у своїй суті має на меті передати певну інформацію, поділитися нею від одного до іншого, так як це звично для звичаю та звичаєвого права.

Відповідно до звичаєвого права та завдяки своїй належності до Львівського університету, індивід брав безпосередню участь у прийнятті управлінських та розпорядчих рішень, одержував право обирати та бути обраним на посаду ректора чи декана факультету, здійснювати правотворчість, керуючись особистими переконаннями, власним розумінням права та відчуттям справедливості.

Від початку створення Львівського університету, з 1661 р., ним керував ректор, який мав помічників-префектів і чотирьох радників. Вони були підпорядковані владі генерала ордену єзуїтів. Тоді студентство університету поповнювалося випускниками єзуїтської колегії, яка існувала ще як середня школа у структурі Львівського університету, що розміщувалася на сучасній вулиці Театральній. Біля його головного корпусу діяли бібліотека та друкарня [9, с. 28].

Кількість студентів і викладачів Львівського університету була стабільною. У 1677 р. кількість студентів та учнів колегії становила близько 500 осіб, яким викладали вісім викладачів. У середині XVIII ст. кількість студентів та учнів становила вже приблизно 700 осіб, а викладачів – 15–17 осіб. Студенти університету та колегії походили переважно зі шляхти, 75 % з них становили католики, 25 % – уніати [9, с. 13].

На першому етапі існування Львівського університету навчання проводили за програмою єзуїтських шкіл – «Ratio Studiorum». Філософський факультет вважався підготовчим. На ньому упродовж двох–трьох років студенти вивчали філософську систему Аристотеля: сукупність логіки, фізики (з елементами математики, астрономії, біології, метеорології) та метафізики (з елементами психології й етики). На філософському факультеті вивчали також класичні мови, історію, географію. Навчання на теологічному факультеті тривало чотири роки. Тут студентам викладали історію Церкви, Старий і Новий Завіти, догматичне та моральне богослов'я, казуїстику, а також канонічне право. Отже, канонічне право було найпоширенішим курсом з юридичних дисциплін у тогочасному Львівському університеті [10].

Наприкінці XVIII – у першій половині XIX с. студенти Львівського університету, які хотіли стати юристами, спочатку мусили три роки провчитися на

філософському факультеті, що мав статус підготовчого. Їм викладали природничі, технічні й гуманітарні дисципліни. Після навчання на філософському факультеті студенти переходили на юридичний факультет, де навчалися чотири роки. Навчання у Львівському Йосифінському університеті велося переважно латинською і німецькою мовами [12].

З другої половини 1850-х рр. навчальні дисципліни на юридичному факультеті Львівського університету поділялися на обов'язкові (з іспитом у підсумку) та необов'язкові (факультативні). У 1855/1856 н.р. до обов'язкових дисциплін на першому курсі належали такі: історія німецької держави та права (викладач Ф. Бішоф); римське право (історія римського права, загальне римське право, римське сімейне право, римське майнове право) (Ф. Коттер). На другому курсі студенти слухали обов'язковий курс канонічного права (Ф. Коттер). На третьому курсі вивчали такі обов'язкові предмети: австрійське цивільне право (А. Фангор); австрійське кримінальне право (Е. Гербст); політична економія; поліційна наука та культурна політика (Я. Паздера); австрійське цивільне право; австрійське торговельне та вексельне право (А. Горак) [1].

У другій половині XIX – на початку XX ст. на діяльність Львівського університету щораз більше впливали національний і соціальний чинники.

Попри те, що прийом на факультети Львівського університету, зокрема юридичний, відбувався лише на підставі свідоцтва про середню освіту, без вступних іспитів, через високу плату за навчання й відсутність державних стипендій навчання було доступне не для всіх. Приміром, у зимовому семестрі 1882/1883 н.р. 77,5 % студентів університету становили діти зі заможних родин, 7,6 % – селян, 5,6 % – ремісників і робітників, 4,8 % – представників вільних професій, 4,5 % – учителів. Утім, завдяки процесу демократизації, до прикладу, в літньому семестрі 1906/1907 н.р. це відсоткове співвідношення становило відповідно – 59,5 %, 14,1 %, 4,8 %, 9,0 %, 8,5 %; а 4,1 % становили діти інших верств населення. Національний склад студентів Львівського університету другої половини XIX – початку XX ст. був таким: у 1870/1871 н.р. студенти-поляки становили 47,6 %, у 1900/1901 н.р. – 47,6 %, у 1913/1914 н.р. – 44,6 %, українці – 41,0 %, 31,3 %, 25,9 %, євреї – 4,6 %, 20,0 %, 28,1 % [9, с. 31–45]. Отже, частка студентів-українців була набагато меншою, аніж їхня частка в загальній кількості населення краю. До того ж вона постійно зменшувалася.

Саме тоді студенти у Львівському університеті поділялися на звичайних студентів (тобто випускників класичних гімназій, які мали атестат зрілості), надзвичайних студентів (випускників реальних гімназій і вчительських семінарій) та вільних слухачів (це переважно були жінки, які відвідували лекції, попередньо домовившись із викладачами) [12].

У Львівському університеті навчальний рік починався 1 жовтня і закінчувався наприкінці липня. За кількістю студентів він посідав одне з передових місць серед вищих навчальних закладів Австро-Угорської імперії. Приміром, якщо в зимовому семестрі 1851/1852 н.р. на юридичному факультеті навчалось 302 студенти, то в зимовому семестрі 1900/1901 н.р. – уже 1 284 студенти, а в зимовому семестрі 1913/1914 н.р. – 3 493 студенти [9, с. 13–33].

Навчання в Університеті Яна Казимира у Львові було платним. Студенти зобов'язані були заплатити за вступ 30 злотих, а також платити щороку 50 злотих. За практичні заняття студенти-юристи сплачували 9 злотих. Студенти оплачували також користування бібліотекою, вносили гроші до стипендіального фонду та фонду допомоги студентам, на охорону здоров'я. До того ж студенти мали вносити окрему

плату під час складання іспитів. Державні стипендії отримувало близько 1,5–2,0 % від загальної кількості студентів [12, с. 35–73].

Новий навчальний рік в Університеті Яна Казимира розпочинався 1 жовтня і закінчувався 30 червня. Його поділяли на триместри. Перший триместр тривав від 1 жовтня до 16 грудня, другий – від 6 січня до 3 березня, третій – від 20 квітня до 30 червня. Навчання на юридичному факультеті тривало чотири роки [9, с. 16–33].

Уся навчальна та наукова робота в Університеті Яна Казимира у Львові провадилася на кафедрах, в інститутах, а також на спеціальних студіях. Кількість кафедр в університеті, як і в XIX ст., відповідала кількості професорів (звичайних і надзвичайних). Були випадки, коли кафедри очолювали й доценти. Основною формою навчання були лекції та практичні заняття. Їх проводили професори, доценти або й асистенти під керівництвом своїх наставників. Щороку студенти мали відвідати визначену кількість лекцій і взяти участь у роботі бодай одного спеціального семінару[15].

Феноменальний успіх юридичної професії та підготовки юристів. Уже впродовж багатьох століть юридична професія й підготовка правників утримують один із найвищих рівнів довіри до себе на національному рівні, а віднедавна до цього додалися й аналогічні показники на міжнародному рівні. За загальним визнанням фахівців, підготовка юристів відбувається в межах тієї ж ціннісної парадигми та розуміння фаху правника, на парадигмальних засадах якої ґрунтується і юридична професія. Тому методологічним ключем до адекватного розуміння змісту та алгоритму підготовки юристів є таке ж осмислення ціннісної юридичної професії цього ж соціуму.

Для сучасного розуміння виховання правника, студента Львівського університету категорія «справедливість», а саме «соціальна справедливість» ґрунтується на ст. 1 Конституції України, яка визначає країну як «соціальну державу, що забезпечує кожному існування, гідне людини» [11]. Концепція «соціальної справедливості» активно розробляється й на доктринальному рівні. Так, науковці І. П. Бахновська, О. А. Слободиська зазначають: «Соціальна справедливість – це сукупність законодавчо закріплених норм, покликаних захистити конституційні права і свободи людини» [6]. Зокрема, С. П. Погребняк пропонує розглядати об’єктивну (соціальну) справедливість у широкому сенсі – щодо усіх загальногромадських інститутів, та у вузькому – стосовно соціальних питань. Поміж іншого вчений виокремлює «процедурну справедливість» як умову наближення до «змістовної справедливості» [14]. Тому, коли ми застосовуємо справедливість для виховання правника, студента-юриста, то маємо зважати на засаду справедливості. Адже вище наведені думки вчених дають нам можливість сформувати цілісне бачення справедливості, а для професії юриста – це є пріоритетним баченням та розумінням цієї професії та внутрішнього бачення архетипу студента-правника.

Отже, юридичний факультет був та залишається одним із найбільших у Львівському університеті. Його навчальні програми охоплювали та продовжують удосконалювати всі основні галузі юридичної науки, що дає змогу студентам здобувати ґрунтовну юридичну освіту. Юридичний факультет виступав правовим інструментом, покликаним забезпечити права та інтереси кожного працівника юридичного факультету, що продовжує надавати можливість удосконалюватися працівнику і своїми здобутками ділитися зі студентами-юристами. Адже від того, як фахівець-викладач зуміє навчити, дасть розуміння права і залежатиме позиція до формування особи та фахівця. Адже архетип студента юридичного факультету Львівського університету і призначений для того, щоб сформувати загальне розуміння

справедливості, повноти та відкритості правника до нових кроків у своїй професії. Ще римські юристи задовго до утворення Львівського університету та юридичного факультету в його структурі зуміли закласти основи для загального розуміння юриста, як висококваліфікованого фахівця. Тому архетип студента-правника допомагає розширити ті бачення римських юристів, про яких згадано вище в цьому дослідженні, та далі розвивати цю професію і вдосконалювати підходи до виховання студентів-правників у Львівському університеті.

Список використаних джерел

1. Akademische Behörden an der k. k. Universität zu Lemberg, sammt der Ordnung der Vorlesungen an derselben im Winter-Semester des Studien-Jahres 1855/56. Lemberg : Aus der kais. konigl. galicischen Aerarial-Staats-Druckerei, 1855. 30 s.
2. URL:http://megalib.com.ua/content/2244__4_Pravorozymynnya_rimskimi_uristami.html.
3. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/bbab969b-5f5e-4297-b173-a522-f0e6485e/content>.
4. URL: <https://www.gasformind.com/arkhetypy-yunha/>.
5. URL:https://www.google.com/search?q=%D0%90%D1%80%D1%85%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BF+%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0+%&sca_esv=9931d7f4e0845048&biw=1280&bih=523&sxsrf=ADLYWIJS2wJzRXHydpUAD-lx9LKNPfb0nw%3A1734440138844&ei=ynRhZ7qWM-Gl1fIPqvDr6AE&ved=0ah-UKewi6o_CC7a6KAxXhUIUHSr4Gh04ChDh1QMIEA&uact=5&oq=%D0%90%D1%80%D1%85%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BF+%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0+%&gs_lp=Egxn3Mtd2l6LXNlcnAiINCQ0YDRhdC10YlQuNC_INGB0YLRg9C00LXQvdGC0LAgMgQQIxgnMgYQABgWGB4yBhAAGBYhJIGEAAYFhgeMggQABiABBiiBDiIEAAYgAQYogQyCBAAGIAEGKIEMggQABiABBiiBEjeCFAAWABwAHgBkAEAmAGGAaABhgGqAQMwLjG4AQPIAQD4AQL4AQGYAgGgApQBmAMAkgcDMC4xoAfnCQ&scclint=gws-wiz-serp.
6. Бахновська І. П., Слободиська О. А. Юридична природа соціальної справедливості як складова частина принципу справедливості. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. Серія Право*. Вип. 64. 2021. С. 181–184.
7. Кахнич В. С. Юридична наука у Львівському університеті в персоналіях : навч. посібник. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. 200 с.
8. Кахнич В. С. Юридична освіта і наука у Львівському університеті (1661–1939) : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 320+вкл.
9. Качмар В. [Львівський національний університет імені Івана Франка. Історичний нарис]. *Літопис випускників Львівського національного університету імені Івана Франка*. Київ : Логос Україна, 2010. 199 с.
10. Кметь В. Львівський єзуїтський університет (1661–1773). *Encyclopedia. Львівський національний університет імені Івана Франка* : в 2 т. Т. 1 : А–К / вид. рада : І. О. Вакарчук (голова), М. В. Лозинський (заст. голови), Р. М. Шуст (заст. голови), В. М. Качмар (відп. секретар) та ін. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2011. С. 31–34.
11. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/ 96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr#Text>.
12. Львівський університет : монографія / відп. ред. В. Чугайов. Львів : Вид-во при Львів. держ. ун-ті вид. об'єднання «Вища школа, 1986. 148 с.
13. Марк Тулій Цицерон. Про державу. Про закони. Про природу Богів / пер. з латин. В. Литвинов. Київ : Основи, 1998. 483 с.
14. Погребняк С. П. Справедливість як принцип права: основні аспекти. Проблеми правової аксіології. *Філософія права і загальна теорія права*. 2015. С. 257–268.

15. Притула Я., Тарнавський Р. Університет Яна Казимира у Львові (1918–1939). *Encyclopedia. Львівський національний університет імені Івана Франка* : в 2 т. Т. 1 : А–К / вид. рада : І. О. Вакарчук (голова), М. В. Лозинський (заст. голови), Р. М. Шуст (заст. голови), В. М. Качмар (відп. секретар) та ін. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2011. С. 58–67.
16. Ross A. On Law and Justice. London. 1958. P. 32.

References

1. *Akademische Behörden an der k. k. Universität zu Lemberg, sammt der Ordnung der Vorlesungen an derselben im Winter-Semester des Studien-Jahres 1855/56*. Lemberg : Aus der kais. konigl. galicischen Aerarial-Staats-Druckerei, 1855.
2. Retrieved from http://megalib.com.ua/content/2244__4_Pravorozymynnya_rimskimi_uristami.html.
3. Retrieved from <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/bbab969b-5f5e-4297-b173-a522f0e6485e/content>.
4. Retrieved from <https://www.gasformind.com/arkhetypy-yunha/>.
5. Retrieved from https://www.google.com/search?q=%D0%90%D1%80%D1%85%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BF+%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0+&sca_esv=9931d7f4e0845048&biw=1280&bih=523&sxsrf=ADLYWIJS2wJzRXHydpUAD-lx9LKNPfb0nw%3A1734440138844&ei=ynRhZ7qWM-Gl1fPqvDr6AE&-ved=0ahUKEwi6o_CC7a6KAxXhUIIHSr4Gh04ChDh1QMIEA&uact=5&oq=%D0%90%D1%80%D1%85%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BF+%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B0+&gs_lp=Egxnd3Mtd2l6LXNlcniAiINCQ0YDRhdC10YlQuNC_INGB0YLRg9C00LXQvdGC0LAgMgQQIxgnMgYQABgWGB4yBhAAGBYYHjIGEAAyFhgeMggQABiABBiiBDIIIEAAyAQYogQyCBAAGIAEGKIEGgQABiABBiiBEjeCFAAWABwAHgBkAEAmAGGAaABhgGqAQmWlJG4AQPIAQD4AQL4AQGYAgGgApQBmAMAKgcDMC4xoAfNCQ&sclient=gws-wiz-serp.
6. Bakhnovs'ka, I. P., Slobodys'ka, O. A. (2021). Yurydychna pryroda sotsial'noi spravedlyvosti iak skladova chastyna pryntsypu spravedlyvosti. *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho Natsional'noho Universytetu. Seriya Pravo*, 64, 181–184.
7. Kakhnych, V. S. (2023). *Yurydychna nauka u L'vivs'komu universyteti v personaliiakh* : navch. posibnyk. L'viv : LNU im. Ivana Franka.
8. Kakhnych, V. S. (2016). *Yurydychna osvita i nauka u L'vivs'komu universyteti (1661–1939)* : monohrafiia. L'viv : LNU imeni Ivana Franka+ vkl.
9. Kachmar, V. (2010). [L'vivs'kyj natsional'nyj universytet imeni Ivana Franka. Istorychnyj narys]. *Litopys vypusknkyiv L'vivs'koho natsional'noho universytetu imeni Ivana Franka*. Kyiv : Lohos Ukraina.
10. Kmet', V. (2011). L'vivs'kyj iezuits'kyj universytet (1661–1773). *Encyclopedia. L'vivs'kyj natsional'nyj universytet imeni Ivana Franka* : v 2 t. Т. 1 : А–К / vyd. rada : І. О. Вакарчук (holova), М. V. Lozyns'kyj (zast. holovy), R. M. Shust (zast. holovy), V. M. Kachmar (vidp. sekretar) ta in. L'viv : LNU im. I. Franka, 31–34.
11. Konstytutsiia Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 № 254k/ 96-VR. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/ 96-vr#Text>.
12. *L'vivs'kyj universytet* : monohrafiia / vidp. red. V. Chuhajov. L'viv : Vyd-vo pry L'viv. derzh. un-ti vyd. ob'iednannia «Vyscha shkola», 1986.
13. Mark Tulij Tsytseron. *Pro derzhavu. Pro zakony. Pro pryrodu Bohiv* / per. z latyn. V. Lytvynov. Kyiv : Osnovy. 1998.
14. Pohrebniak, S. P. (2015). Spravedlyvist' iak pryntsyp prava: osnovni aspekty. *Problemy pravovoi aksiolohii. Filosofiia prava i zahal'na teoriia prava*, 257–268.
15. Prytula, Ya., Tarnavs'kyj, R. (2011). *Universytet Yana Kazymyra u L'vovi (1918–1939)*. *Encyclopedia. L'vivs'kyj natsional'nyj universytet imeni Ivana Franka* : v 2 t. Т. 1 : А–К / vyd.

- rada : I. O. Vakarchuk (holova), M. V. Lozyns'kyj (zast. holovy), R. M. Shust (zast. holovy), V. M. Kachmar (vidp. sekretar) ta in. L'viv : LNU im. I. Franka, 58–67.
16. Ross, A. (1958). *On Law and Justice*. London, 32.

ARCHETYPE OF A STUDENT OF THE LAW FACULTY OF LVIV UNIVERSITY FROM THE 17TH CENTURY

Volodymyr Kakhnych

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universytetska Str., Lviv, Ukraine, 79000,
e-mail: volodymyr.kakhnych@lnu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0003-1446-8386*

The article examines the peculiarities of approaches to educating a student of the Law Faculty of Lviv University since the 17th century, as an example for its improvement at Lviv University. The archetype of a student of the Law Faculty of Lviv University and doctrinal approaches to teaching law are highlighted. Legal foundations for better assimilation and implementation of new methods of teaching law since the time of Roman lawyers are formed.

The teachings of Carl Jung are mentioned – an outstanding psychologist, researcher of the unconscious. In 1919, he introduced the concept of "archetype", which became one of the key concepts of his analytical psychology. In simple terms, archetypes are models of behavior and images that were deeply rooted in our psyche. Therefore, the behavior of a student of the Law Faculty was and remains an important stage in the formation of a lawyer, a solicitor and simply a cultural and intelligent person who can adequately represent the educational institution.

The contribution to the development of legal education of Lviv lawyers, the trends in the formation of the tradition of teaching law at Lviv University are shown. It is proven more than once that the development of legal education began in 1661 at Lviv University, which shows what a long tradition of development have both the university and the faculty of law in its structure.

The opinion of one of the prominent ancient Roman thinkers, Marcus Tullius Cicero, is highlighted, who in his work "On the State. On the Laws. On the Nature of the Gods" wrote that "the people" is a gathering of many persons connected by agreement in matters of law and common interests". This phrase from Cicero's work makes us understand that students are united by the goal of obtaining an education and being a good specialist in this profession. It is stated that legal education at Lviv University dates back to January 20, 1661, when King of the Polish-Lithuanian Commonwealth Jan II Casimir issued a decree on the opening of a university in Lviv, in which he allowed the teaching of Roman and canon law. It is found that Roman law underlies many modern branches of law.

The position for imitation is substantiated in order to qualitatively improve the teaching of legal education at Lviv University with the aim of its popularization in the world. Modern trends in the disclosure of the concept of the student archetype, their education and formation as a specialist are examined.

Keywords: Faculty of Law, Lviv University, student, archetype, Roman law, researchers, scientists, scholars, Constitution of Ukraine.

*Стаття: надійшла до редакції 20.04.2025
прийнята до друку 22.05.2025*